

Súhrnná správa o záväzkoch vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave za rok 2023

Doprava je jeden z kľúčových faktorov rozvoja každej modernej spoločnosti, pričom sa ma o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti. Verejná osobná doprava má z celospoločenského hľadiska charakter verejnej služby, ktorej ťažisková úloha spočíva v uspokojovaní každodenných požiadaviek na dopravu obyvateľstva (cesty do zamestnania, škôl, úradov, do zdravotných zariadení a pod.). Na tejto úlohe sa rozhodujúcou mierou podieľa pravidelná verejná osobná doprava, na území Trenčianskeho samosprávneho kraja v prevažnej miere prímestská/regionálna autobusová doprava.

Prímestskú autobusovú dopravu na území TSK realizovali do 30.10.2023 dopravcovia **SAD Trenčín, a. s. a SAD Prievidza a. s.** základe Zmluvy o výkone vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave – prímestskej autobusovej doprave na území TSK v znení jej dodatkov (ďalej len „Zmluva“).

Vzhľadom na skutočnosť, že Trenčiansky samosprávny kraj vyhlásil dňa 21.02.2023 verejné obstarávanie na dopravcu pre poskytovanie služieb vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave na území Trenčianskeho kraja a do rozhodného termínu nebola verejná súťaž ukončená, udelil Trenčiansky samosprávny kraj Rozhodnutím č. TSK/2023/09051-6 zo dňa 12.10.2023 pre dopravcu SAD Trenčín, a. s. a Rozhodnutím č. TSK/2023/09052-6 zo dňa 12.10.2023 pre dopravcu SAD Prievidza a. s. povinnosť týmto dopravcom poskytovať dopravné služby od 31.10.2023 do 30.10.2025.

Na **189 autobusových linkách** (SAD Trenčín, a. s. – 112 liniek; SAD Prievidza a. s. – 77 liniek) prímestskej autobusovej doprave bolo v **roku 2023 prepravených 17 716 533 osôb**. So **412 autobusmi** prímestskej dopravy vykázali dopravcovia 23 034 621 ubehnutých kilometrov, v tom: **21 170 440 tarifných km** podľa schválených cestovných poriadkov a obslúžili celkovo 276 obcí a miest v rámci TSK (región Považie - okresy: Trenčín, Ilava, Nové Mesto n/V, Myjava, Považská Bystrica, Púchov a región horná Nitra – okresy Bánovce n/B., Prievidza, Partizánske).

Prehľad rozsahu služieb vo verejnom záujme – **základné ukazovatele**: objem ubehnutých kilometrov, ekonomicky oprávnené náklady, výnosy, výška poskytnutého príspevku na vykrytie preukázanej straty z poskytovania služieb vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave, počet prepravených osôb.

Tabuľka č. 1

Základné ukazovatele	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020	rok 2021	rok 2022	rok 2023
Počet ubehnutých kilometrov (km)	23 500 402	23 727 338	23 824 417	21 898 198	23 150 180	23 034 621	22 606 721
Ekonomicky oprávnené náklady (eur)	31 780 554	34 211 456	36 814 247	35 865 460	37 32 889	40 835 435	43 259 382
Tržby z cestovného(eur)	11 883 462	11 427 888	11 439 167	7 878 049	8 637 49	10 599 397	11 125 919
Poskytnutý príspevok (eur) *	19 286 060	22 207 988	26 869 174	28 613 530	31 500 908	32 646 513	35 513 797
Počet prepravených osôb (osoby)	21 819 501	21 315 444	20 979 525	13 553 73	13 520 076	17 008 803	17 716 533

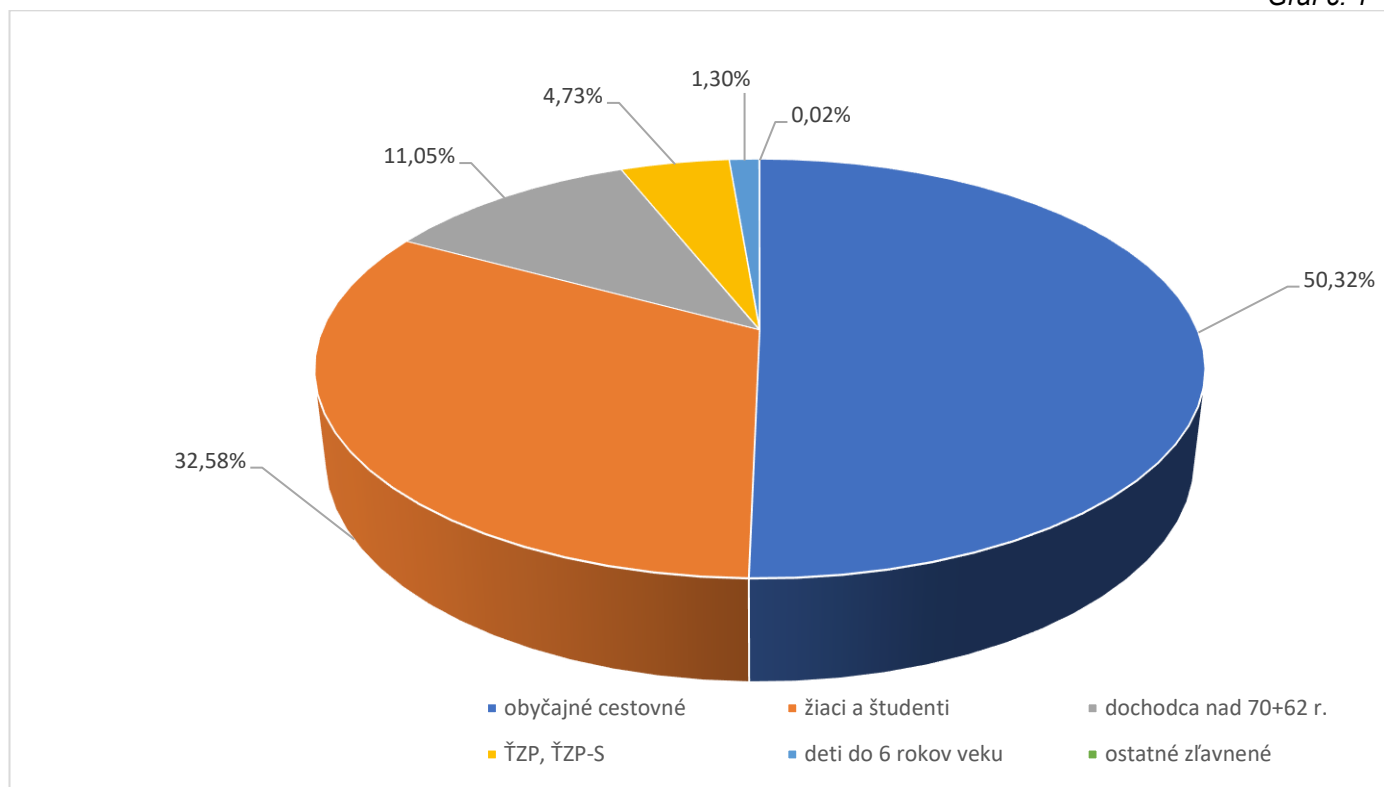
Zdroj: Výkazy, ktoré dopravné spoločnosti predkladajú v zmysle Zmluvy pri zúčtovaní preddavkov náhrady preukázanej straty za poskytnuté služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave – vlastné spracovanie;

Poznámka: *)= príspevok poskytnutý v bežnom roku podľa Zmluvy vr. zúčtovania I. až III. štvrtrok a vr. vyrovnania IV. Q. z predchádzajúceho roku.

- V roku 2023 **prepravili** dopravcovia v prímestskej autobusovej doprave **17 716 533 osôb**, z toho 8 915 212 osôb za obyčajné cestovné (čo je 50,32 % z celkového počtu prepravených osôb), 5 772 423 osôb za zľavnené a osobitné cestovné (žiaci, študenti do 26. roku veku), čo predstavuje 32,58 % z celkového počtu prepravených osôb a 1 956 996 občanov nad 62 a 70 rokov veku, t. j. 11,05 % z celkového počtu prepravených osôb, 838 185 osôb za zľavnené cestovné v skupine cestujúcich „ĽZP a ĽZP-S“, t. j. 4,73 % z celkového počtu prepravených osôb, 229 694 osôb za osobitné cestovné, t. j. cestovné pre skupinu cestujúcich „deti do 6. roku veku“, čo predstavuje 1,30 % z celkového počtu prepravených osôb, 4 023 osôb za bezplatné cestovné pre všetkých utečencov z Ukrajiny do 01.07.2022, ktorí majú štatút cudzinca žiadajúceho o poskytnutie dočasného útočiska.

Podiel prepravených osôb v roku 2023 podľa jednotlivých skupín cestujúcich

Graf č. 1

Zdroj: Výkazy, ktoré dopravné spoločnosti predkladajú v zmysle Zmluvy pri zúčtovaní preddavkov náhrady preukázanej straty za poskytnuté služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave – vlastné spracovanie;

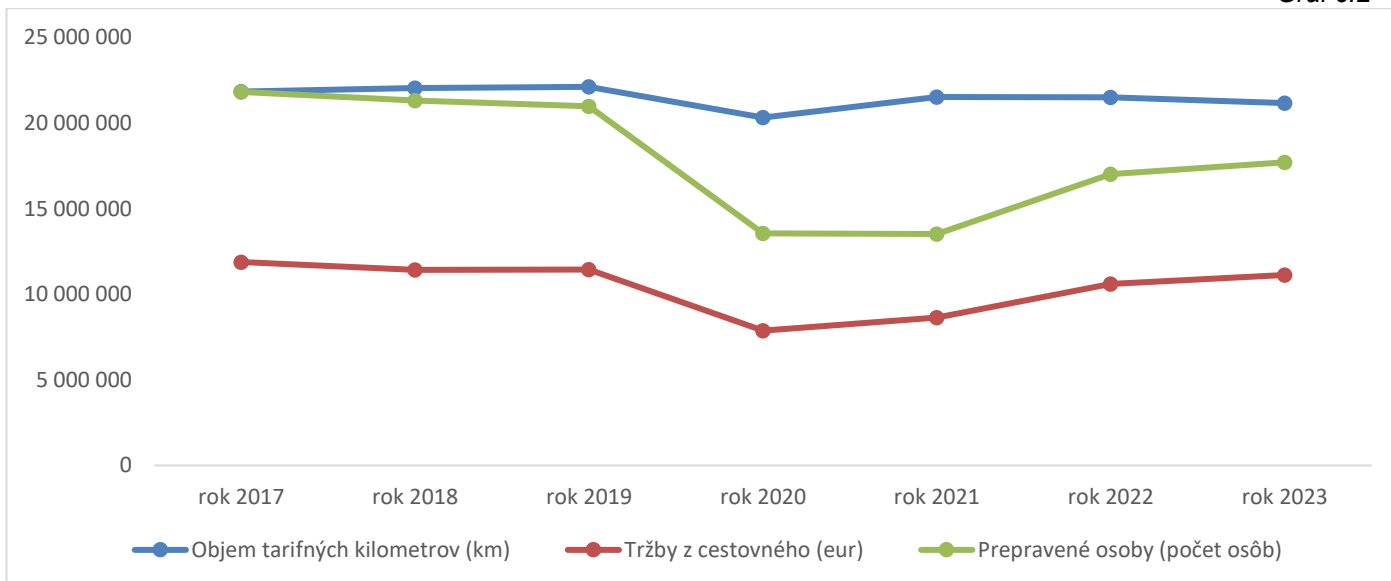
Trenčiansky samosprávny kraj z dôvodu rastúcich finančných prostriedkov z Rozpočtu TSK v dôsledku hospodárskej a energetickej krízy, ktoré vynakladá na služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave pristúpil v súčinnosti s dopravcami k realizácii opatrení na podporu cestovania autobusovou dopravou s cieľom zastabilizovať, popr. zvýšiť počet cestujúcich.

Trenčiansky samosprávny kraj v roku 2023 v súlade s Plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja na rok 2013 – 2023 (ďalej len PHSR TSK) zameral pozornosť na riešenie konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy so zámerom zastabilizovať pokles cestujúcich v prímestskej autobusovej doprave aj v tejto zložitej situácii formou **skvalitnenia a zatraktívnenia poskytovaných služieb vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave** s cieľom zabezpečenia dopravnej obslužnosti v súlade s aktivitou **2.1.3. konkurencieschopnosť verejnej osobnej dopravy PHSR TSK na roky 2013 – 2023 a to:**

- TSK sa zameral na pravidelné sledovanie a vyhodnocovanie jednotlivých autobusových spojov/liniek a ich prispôbenie aktuálnej situácii s cieľom efektívneho využívania prímestskej autobusovej dopravy v tomto období a za účelom realizácie optimalizácie prímestskej autobusovej dopravy v súlade s Plánom dopravnej obslužnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja.
- Pokračovanie aj v roku 2023 v optimalizácii prímestskej autobusovej dopravy v rámci zmien cestovných poriadkov vrátane zabezpečenia prestupných uzlov.
- Cieľom optimalizácie prímestskej autobusovej dopravy je obmedzenie, popr. zrušenie nerentabilných autobusových spojov, prehodnotenie súbežných autobusových spojov a obmedzenie nevyužívaných zachádzok cestujúcimi. Týmto krokmi sa dosiahne úspora nielen tarifných kilometrov, ale aj úspora niektorých nákladových položiek (napr. náklady na vodiča, náklady na spotrebu pohonných látok, náklady na mýto a pod.).
- Za účelom zefektívnenia prímestskej autobusovej dopravy, zvýšenia podielu verejnej osobnej dopravy voči individuálnej doprave a skvalitnenia dopravnej obslužnosti Trenčianskeho kraja pokračuje Trenčiansky samosprávny kraj aj v roku 2023 so zabezpečením dopravy v rámci spoločného dopravného územia v meste Trenčín a v meste Partizánske.

Vývoj základných ukazovateľov: počet prepravených osôb, tržieb z cestovného, príspevku od roku 2017-2023

Graf č.2

Zdroj: Výkazy, ktoré dopravné spoločnosti predkladajú v zmysle Zmluvy pri zúčtovaní preddavkov náhrady preukázanej straty za poskytnuté služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave – vlastné spracovanie;

Snahou Trenčianskeho samosprávneho zabezpečiť dopravnú obslužnosť územia s cieľom zvyšovania kvality poskytovaných služieb. Službami vo verejnom záujme TSK zabezpečuje dopravnú obslužnosť územia a udržaním objemu objednaných dopravných výkonov je cieľom na poskytnutie občanom dostatočnú ponuku dopravných služieb ich každodenného života t. j. zabezpečenie dopravných služieb do zamestnania, do škôl a školských zariadení, do zdravotníckych zariadení, úradných inštitúcií, kultúrnych a iných zariadení.

Spracoval: Ing. Dagmar Dedeková, odbor dopravy